

TWENDE RAFIKI!!

Kort Swahili kursus

AFRIKA
SAFARI
REJSER

.DK

Indholdsfortegnelse

Introduktion	2
Hilsner og præsentationer	3
Formelle hilsner	4
At præsentere sig selv	5
At sige farve	6
Almindelige ord og udtryk	7
Vejbeskrivelser og dine første sætninger	8
Grundlæggende swahili grammatik	9
Brug af verber	9
Enkle sætninger til brug på safari	10
Dyr under og efter safari	12
The Big Five	12
Andre dyr	13
Vejret	14
Enkle sætninger om vejret	15
Planter, frugt og mad	16
Planter og træer	16
Frugter	17
Mad og drikke	18
Lokale retter	19
Udtryk, hvordan du har det	20
Tillæg	21
Tabel 1. Personlige pronominer (stedord)	21
Tabel 2. Almindeligt anvendte tidsmarkører (tidstegn)	21
Tabel 3. Spørgeord	22
Tabel 4. Tal	23
Tabel 4. Snak om de spændende situationer, du ser	24
Swahili sang	25

Introduktion

Først og fremmest, *karibu sana*, eller: du er meget velkommen! Du er meget velkommen til dette korte swahili-kursus, hvor du lærer det grundlæggende i dette smukke østafrikanske sprog.

Swahili (eller Kiswahili) og engelsk er nationalsprog i flere østafrikanske lande, hvor swahili er det mest udbredte modersmål i Afrika. Derudover taler mange mennesker et stammesprog. I nogle lande er swahili det mest almindelige sprog (Tanzania), mens det i andre er mere almindeligt at bruge engelsk eller swahili blandet med andre sprog (Kenya, Uganda).

Grundlæggende swahili er ikke svært at lære. Først og fremmest fordi udtalen er ret enkelt med kun fem grundlæggende vokaler, der altid udtales fonetisk. Med andre ord: det du ser, er det du får. Selv typiske lyde som *mn-* (mnazi: kokospalme), *ng-* (ng'ombe: ko) eller *nn-* (nne: fire) udtales fonetisk. Sætter du så trykket på næstsidste stavelse i et ord, har du næsten altid ret.

Grammatisk behøver du ikke føle et pres for at formulere alting helt korrekt, men vær tryk ved at blande og bruge det, du har lært. Sprog er et redskab til kommunikation. Så længe du formår at gøre dit budskab forståeligt, er det en succes! Husk det, og du vil snart kunne føre enkle samtaler på swahili.

God fornøjelse!

Tekst og kursus af: Junyang Shen & Esther Fransz

Hilsner og præsentationer

At hilse på andre er vigtigt i swahili-kulturen. Den swahili-talende lokalbefolkning kan nemt bruge et par minutter på at hilse på hinanden, så det er meget nyttigt at lære nogle grundlæggende hilsner. Du kan øve dig på hilsnerne herunder så meget, du har lyst, sammen med lokalbefolkningen under din rejse. Nyd venligheden, du får tilbage, når du gør en indsats for at lære deres kultur.

De mest almindelige hilsner på swahili betyder alle "hvordan har du det", men de findes i forskellige former. Den mest anvendte sætning, som vist nedenfor, bruges især i uformelle sammenhænge.

- *Mambo? + Poa.*
- Hvordan har du det? + Godt.

Alternativt bruger folk i og omkring turistområder ofte "jambo!" til at hilse på besøgende, og du kan blot svare med det samme: "jambo!"

FUN FACT

Der findes mange variationer af den almindeligt brugte sætning "mambo, poa", de fleste med lignende betydning. Når man hilser, bruger folk normalt flere hilsner frem og tilbage, hvilket ofte ledsages af et håndtryk eller et bump med knytnæverne. De forskellige varianter følger derefter hinanden i forskellige kombinationer.

Almindelige variationer: *mambo vipi, vipi, sasa hizi, mzima wewe, uko poa, ELLER salama* som det indledende spørgsmål, efterfulgt af forskellige svar: *safi, mzuri, salama, fresh, mzima, baridi* osv.

Formelle hilsner

På hoteller eller i mere formelle sammenhænge kan du bruge følgende hilsner:

- *Habari (gani)? eller Habari yako? + Nzuri (sana).*
- Hvordan har du det? + (rigtig) godt.

- *(Habari) za asubuhi/ mchana/ jioni? + Nzuri (sana).*
- God morgen / eftermiddag / aften + (rigtig) god.

- *Nafurahi (sana) kukuona.*
- Det er (meget) godt at møde dig (men i nogle lande snarere: Jeg er glad for at se dig).

Der er en særlig måde at hilse på personer, som er ældre end dig, hvilket nogle gange diskuteres, da det placerer den yngre person i en underordnet position. Generelt ses det dog som et tegn på respekt. En gruppe børn vil normalt alle hilse på dig på denne måde og nogle gange endda insistere på marahaba for hver af dem. En hilsen mellem en ældre (-) og en yngre (+) starter altid med den yngre og foregår som regel sådan:

+ *Shikamoo!*

+Respekt til dig (eller bogstaveligt: at røre dit ben!)

- *Marahaba. Hujambo?*

- Velkommen/Hej. Har du det godt?

+ *Sijambo.*

+ Jeg har det godt.

At præsentere sig selv

For at præsentere dig selv kort kan du sige:

- *Mimi naitwa John / Jina langu ni John.*
- Mit navn er John.

- *Natoka Denmaki*
- Jeg kommer fra Danmark.

- *Nina miaka thelathini (30).*
- Jeg er 30 år.

For at udtrykke din taknemmelighed og svare kan du sige:

- *Asante (sana)! Nashukuru!*
- Tak (mange tak)! Jeg er taknemmelig!
- *Karibu (sana)!*
- Du er (meget) velkommen!

At sige farvel

Der er flere måder at sige farvel på, men det vigtigste at huske er, at hvis der er en mulighed for at ses igen samme dag, siger man normalt baadaye (senere). Hvis den mulighed ikke findes, siger man enten kesho (vi ses) i morgen) eller en af de andre måder at sige farvel på nedenfor:

- *Kwa heri!*
- Farvel (til en person).
- *Kwa herini!*
- Farvel (til flere personer).
- *Tutaonana!*
- Vi ses igen!
- *Usiku mwema!*
- Godnat!

Almindelige ord og udtryk

Der er nogle flere ord, udtryk og sætninger, som du sandsynligvis bruger til daglig.

Ja	<i>Ndiyo</i>
Nej	<i>Hapana</i>
Venligst	<i>Tafadhali / naomba</i>
Okay	<i>Sawa</i>
Undskyld mig / undskyld	<i>Samahani / pole</i>
Ven	<i>Rafiki</i>
Dårlig	<i>Mbaya</i>
Godt	<i>Mzuri</i>
Shilling	<i>Shillingi</i>
Kan du give mig...?	<i>Naomba...?</i>
Pris	<i>Bei</i>
Sænk prisen lidt	<i>Punguza (bei) kidogo</i>
Hvor meget koster (denne)?	<i>(Hii ni) shilingi ngapi?</i>
Hvordan siger man dette på swahili?	<i>Unasemaje kwa Kiswahili?</i>
Jeg forstår ikke	<i>Sielewi</i>
Stille og roligt	<i>Pole pole</i>
Ofte brugt udtryk for medfølelse	<i>Pole!</i>

FUN FACT

Swahili er ikke kun et sprog af ord, men også af lyde. Ja og nej bruges for eksempel næsten ikke, men udtrykkes i stedet ofte med en lyd (ah ah for nej, eehh for ja) eller en gestus (at ryste på hovedet for nej, langsomt løfte hagen og øjenbrynene for ja). Og hvis du kalder en mand ved hans navn, vil han som regel svare med "naam", mens en kvinde vil svare med "abeh" i stedet for at bruge ja eller nej.

Desuden er udtryk for overraskelse (dah!), utilfredshed (duh!) og stærk utilfredshed (tsss) almindelige, og ændringer i tonehøjde bruges til at understrege betydningen. For eksempel betyder kule "derovre", men når det siges med høj tone, betyder det "helt derovre". Tjek også [dette klip på Instagram](#) for at få en idé om, hvordan lyde og håndtegn bruges.

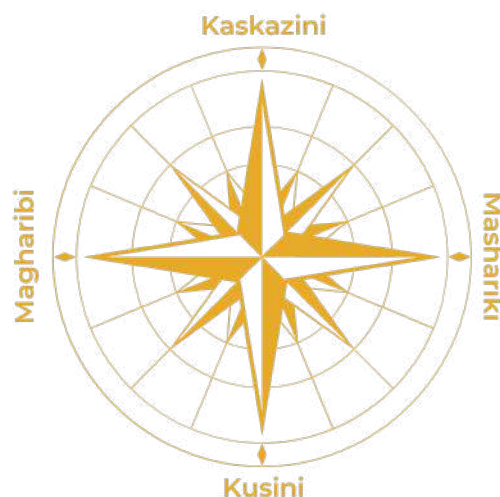

Vejbeskrivelser og dine første sætninger

Når du er på safaritur i nationalparkerne, kan det være meget nyttigt at kunne give vejbeskrivelser på swahili. I dette afsnit lærer du nyttigt ordforråd og grundlæggende grammatik, så du kan danne dine egne sætninger. I tillægssektionen finder du oplysninger, som du måske vil få glæde af – glem ikke at tjekke den.

Nogle grundlæggende ord til at give vejbeskrivelser er:

Foran	<i>Mbele</i>
Bagved	<i>Nyuma</i>
Venstre	<i>Kushoto</i>
Højre	<i>Kulia</i>
Op	<i>Juu</i>
Ned	<i>Chini</i>
Der	<i>Pale</i>
Her	<i>Hapa</i>
Lige frem	<i>Moja kwa moja</i>
Hjørne	<i>Kona</i>
Rundkørsel	<i>Kiplefti/uzunguko</i>
Vej	<i>Bara bara</i>
Hvor er...?	<i>...iko wapi?</i>
Kør	<i>Nenda</i>
Stop! (bilen)	<i>Simama!</i>
Kør tilbage...	<i>Rudi...</i>
Kør langsomt	<i>Pole pole</i>

FUN FACT

Folk, der taler swahili, kan godt lide at blande deres swahili med engelske ord og vendinger og skabe deres egne former for engelsk, ofte kaldet Swanglish. En sjov detalje er, at man ofte sætter et -i bag ethvert ord, der lyder engelsk, medmindre det allerede har ét. Så man kan for eksempel tage en "tax" for at tage til en "part" på "bichi". Andre eksempler på Swanglish-ord er: soseji, komputa, spika, spea, subofa, feni, jenerata, shati, laini, ofa, karoti, begi (kan du tyde dem??)

Grundlæggende swahili grammatik

Et ubøjet swahili-verbum (udsagnsord), begynder med 'ku', som forsvinder, når det bøjes.

At gå	<i>Kuenda</i>
At forsætte	<i>Kuendelea</i>
At spise	<i>Kula</i>
At sove	<i>Kulala</i>
At kigge på	<i>Kuangalia</i>
At se	<i>Kuona</i>
At se på	<i>Kutafuta</i>
At forstå / at være opmærksom på / at kende (en person)	<i>Kufahamu</i>
At vende tilbage / at gå tilbage	<i>Kurudi</i>
At kunne	<i>Kuweza</i>
At stoppe / at stå stille	<i>Kusimama</i>
At ville	<i>Kutaka</i>
At kunne lide / at elske	<i>Kupenda</i>

Med det ovenstående ordforråd kan du nu danne dine egne sætninger. Det er vigtigt at kende nogle grundlæggende regler for at lave sætninger på swahili.

Brug af verber (udsagnsord)

På swahili findes der mange variationer af et verbum/udsagnsord. I modsætning til engelsk hvor hvert ord skrives separat, kan en swahili-sætning ofte bestå af blot ét ord, afhængigt af variationen af verbet. Strukturen ser således ud:

Subjektmarkør (subjekt) + tidsmarkør (tidsord) + objektmarkør (objekt) + verbum (udsagnsord)

e.g., *Ninakupenda* betyder Jeg elsker dig.

At byde ned:

Ni+na+ku+penda* = Jeg elsker dig med *na* som angiver simpel nutid.

**Bemærk venligst, at når man taler om sig selv (I) ni- ofte udelades. Så selvom officielt man ville sige (mimi) ninakupenda, i virkeligheden siger folk normalt: nakupenda.*

For at sætte andre stedord ind i et udsagnsord, skal du bruge listen nedenfor. I tillægget kan du finde flere stedord.

Swahili	Dansk	Swahili eksempel	Dansk eksempel
<i>ni-</i>	jeg	<i>(ni)nalala</i>	jeg sover
<i>u-</i>	du	<i>unalala</i>	du sover
<i>a-</i>	han/hun/det	<i>analala</i>	han/hun/den sover
<i>tu-</i>	vi	<i>tunalala</i>	vi sover
<i>mn-</i>	I	<i>mnalala</i>	I sover
<i>wa-</i>	de	<i>wanalala</i>	de sover

De simpleste tidsmarkører er:

na (nutid) -> tunaenda -> vi går

ta (fremtid) -> tutaenda -> vi vil gå

li (datid) -> tulienda -> vi gik

Enkle sætninger at bruge under safari

Her er nogle brugbare eksempler, du kan få brug for under din safari:

- *Tunaenda wapi sasa?*
- Hvor skal vi nu gå hen?
- *Twende!*
- Lad os gå!
- *Tunasogea mbele kutafuta simba.*
- Vi forsætter for at finde løven.
- *Angalia kushoto/ kulia! Kuna simba analala.*
- Se til venstre/højre! Der sover en løve.
- *Naomba tuendelea sasa? Twende kutafuta twiga.*
- Kan vi fortsætte nu? Lad os lede efter giraffer.

- *Simama! Nilimuona chui.*
- Stop! Jeg så en leopard.
- *Rudi pale, kuna tembo.*
- Kør tilbage, der er en elefant.
- *Je, tuache safari ya leo na turudi hotelini? Tutakula pamoja badaaye.*
- Vil I stoppe turen i dag og vende tilbage til hotellet? Vi spiser sammen senere.
- *Samahani, sielewi. Naomba uongee Kiingereza.*
- Undskyld, det forstår jeg ikke. Tal venligst engelsk.

FUN FACT

Bortset fra ord og lyde bruges også kropssprog i høj grad som en form for kommunikation, og nogle gange på måder, der er modsatte af, hvad du er vant til. Tallet fem for eksempel angives ofte ved at løfte en knyttet næve i stedet for en åben hånd med fem udbredte fingre. Og at bede nogen komme til sig gøres ikke med håndfladen opad, men med håndfladen nedad. Håndtryk er vigtige, når man hilser, og findes i forskellige varianter. Sørg for kun at bruge din højre hånd, når du giver hånd eller giver noget til nogen, da venstre hånd forbindes med at gå på toilettet (!) og derfor anses som stødende at bruge.

Bliv heller ikke bange, hvis nogen slår en hånd langs halsen, mens de kraftigt udbryder *'haki ya Mungu!'* – de truer dig ikke med at dræbe dig, men sværger blot til Gud om noget.

Dyr under og efter safari

Folk fra hele verden besøger lande i Østafrika for at komme og se vilde dyr i deres naturlige miljø. Det er nyttigt at kende navnene på de dyr, du oftest ser under din safari, hvoraf det mest kendte sandsynligvis er simba (løve).

Mens du er på safari, skal du ikke blive overrasket, hvis du ikke hører nogen af ordene nedenfor fra din guide, især når han/hun taler i radioen. Det er fordi de bruger jargon, en række kodeord til at referere til dyrene. Dette kan være et interessant emne at diskutere med din safariguide.

The Big Five

Bøffæl	<i>Mbogo / nyati</i>
Elefant	<i>Tembo / ndovu</i>
Næsehorn	<i>Kifaru</i>
Løve	<i>Simba</i>
Leopard	<i>Chui</i>

Andre dyr

Dyr	<i>Wanyama</i>
Antilope	<i>Swara</i>
Fugl	<i>Ndege</i>
Kat	<i>Paka</i>
Gepard	<i>Duma</i>
Kylling	<i>Kuku</i>
Chimpanse	<i>Sokwe</i>
Tyr	<i>Ng'ombe</i>
Trane	<i>Korongo</i>
Hund	<i>Mbwa</i>
Æsel	<i>Punda</i>
Giraf	<i>Twiga</i>
Ged	<i>Mbuzi</i>
Gorilla	<i>Gorila</i>
Flodhest	<i>Kiboko</i>
Hest	<i>Farasi</i>
Hyæne	<i>Fisi</i>
Myg	<i>Mbu</i>
Gris	<i>Nguruwe</i>
Vortesvin	<i>Ngiri</i>
Vildsvin	<i>Ngiri</i>
Gnu	<i>Nyumbu</i>
Zebra	<i>Punda milia</i>

09/25

3

Vejret

Østafrika ligger nær ækvator og har derfor et typisk tropisk klima, med en regnsæson og en tør sæson. Temperaturen kan variere meget alt efter højden over havets overflade. Begge årstider er gode at besøge og byder på meget forskellige landskaber.

Ord til at tale om vejret:

Sky/skyer	<i>Wingu (singular) / mawingu (plural)</i>
Koldt	<i>Baridi</i>
Varmt	<i>Joto</i>
Regn	<i>Mvua</i>
Sne	<i>Theluji</i>
Sol	<i>Jua</i>
Vejrforhold	<i>Hali ya hewa</i>
Vind	<i>Upepo</i>
Stor	<i>Kubwa</i>
Lille	<i>Ndogo</i>
I dag	<i>Leo</i>
I morgen	<i>Kesho</i>
I går	<i>Jana</i>

Det swahili-ord, der betyder "varmt", er *joto*, men kun hvis varmen kommer fra solen. Hvis varmen kommer fra en ild, hedder det *moto*. For eksempel er varmt vand "*maji ya moto*", men hvis man taler om varmt vejr, siger man "*kuna joto!*" – det er varmt!

Enkle sætninger om vejret

- *Habari ya hali ya hewa leo/ kesho?*
- Hvordan er vejret i dag / i morgen?

- *Mvua/Theluji inanyesha.*
- Regner det / sner det.

- *Kuna jua/ upepo kali sana leo.*
- Solen/vinden er virkelig kraftig i dag.

- *Kuna joto nje lakini mi najisikia baridi sana.*
- Det er varmt udenfor, men jeg fryser alligevel.

Planter, frugter og mad

Under en safaritour støder du på mange unikke planter, som kun findes i landet. Derudover har landet et væld af smukke tropiske frugter, som du kan smage, og det er altid godt at kende nogle ord om mad og spising.

Planter og træer

Nogle af de mest almindelige planter, du ser på din tur, er:

Blomst / blomster	<i>Ua</i> (ental) / <i>maua</i> (flertal)
Græs	<i>Nyasi</i>
Træ	<i>Mti</i>
Akacietræ	<i>Mgunga</i>
Baobabtræ	<i>Mbuyu</i>
Kokospalme	<i>Mnazi</i>
Palmetræ	<i>Mtende</i>
Pølsetræ	<i>Mvungunya</i>

Frugter

Frugter er almindelige og lækre, så det er godt at kende nogle ord for dem. Frugter kan være med i madpakken, men kan også købes langs vejen.

Frugt/frugter

Æble
Avocado
Banan
Baobabfrugt
Daddel
Jackfrugt
Mango
Appelsin
Papaya
Ananas
Soursop (Graviola)
Sukkerør
Tamarind
Vandmelon

Tunda (ental) / matunda (flertal)

Tofaa
Parachichi
Ndizi
Ubuyu
Tende
Fenesi
Embe
Chungwa
Papai
Nanasi
Staferi
Miwa
Ukwaju (prøv det med is!)
Tikiti maji

Mad og drikke

Nedenfor finder du nogle ord, som kan hjælpe dig, når du taler om mad og drikke.

Drikke	<i>Vinywaji</i>
Mad	<i>Chakula</i>
At være mæt	<i>Kushiba</i>
At drikke	<i>Kunywa</i>
At spise	<i>Kula</i>

Hvis du har brug for nogen af tingene nedenfor, kan du bede om dem ved at sige 'naomba' efterfulgt af den ønskede ting:

Drikke		Service	
Alkohol	<i>Pombe</i>	Gaffel	<i>Uma</i>
Øl	<i>Bia</i>	Kniv	<i>Kisu</i>
Kaffe	<i>Kahawa</i>	Tallerken	<i>Sahani</i>
Mælk	<i>Maziwa</i>	Ske	<i>Kijiko</i>
Te	<i>Chai</i>		
Vand	<i>Maji</i>		
Mad			
Bønner	<i>Maharagwe</i>		
Brød	<i>Mkate</i>		
Kylling	<i>Kuku</i>		
Chili	<i>Pili pili</i>		
Kokosnød	<i>Nazi</i>		
Æg	<i>Mayai</i>		
Fisk	<i>Samaki</i>		
Fritter	<i>Chipsi</i>		
Kød	<i>Nyama</i>		
Pasta	<i>Tambi</i>		
Ris	<i>Wali (kogt)</i>		
	<i>Mchele (ikke kogt)</i>		
Sovs	<i>Mchuzi</i>		
Tomat	<i>Nyanya</i>		
Grønsager	<i>Mboga</i>		

Lokale retter

<i>Ugali</i>	En fast dej lavet af majs, som spises med hænderne
<i>Chapati</i>	Fladbrød, som primært spises om morgen
<i>Mandazi</i>	En morgenmadssnack, der ligner en doughnut
<i>Sambusa</i>	Kød eller kartoffel i friturestegt dej
<i>Nyama choma</i>	Barbecuekød, ofte i store mængder, især omkring Arusha
<i>Matoke/ Ndizi</i>	Retter lavet af plantain (madbanan)

FUN FACT

På samme måde som eskimoer elsker deres sne og har forskellige ord for det, elsker swahili-folk deres ris og har forskellige ord for det:

<i>Mapuapua</i>	Frø
<i>Mpunga</i>	Ris, der stadig står på marken eller er høstet, men ikke behandlet
<i>Mchele</i>	Forarbejdet ris, men ikke kogt (det man køber i butikken)
<i>Wali eller ubwabwa</i>	Kogt ris, som man helst spiser med hænderne!

Udtryk, hvordan du har det

Når du rejser, kan der komme tidspunkter, hvor du vil fortælle, hvordan du har det – om det blot er for at sige, at du er glad for alt det, du oplever og ser. Nedenfor finder du en liste over de mest brugbare og almindelige følelser:

At være (meget) glad	<i>Kufuraha (sana)</i>
At grine	<i>Kucheka</i>
At være gnaven	<i>Kununa</i>
At være syg / have smerter	<i>Kuumwa</i>
At være træt	<i>Kuchoka</i>
At have hovedpine	<i>Naumwa kichwa</i>
At have ondt i maven	<i>Naumwa tumbo</i>
Jeg kastede op	<i>Nimetapika</i>
At vise, at man har medfølelse	<i>Pole!</i>

Og selvfølgelig alle de forskellige måder at sige: "Det er i orden": *Hakuna matata, hakuna noma, bila shaka, hamna shida, hamna noma, hakuna shida, hamna tatizo, usijali.*

FUN FACT

Pole er et udtryk, som kan bruges i mange situationer for at vise medfølelse; uanset om nogen lige har slået hovedet, er syg, beder om penge, som du ikke kan give, eller endda hvis nogen har mistet en i familien (*pole sana*). *Pole pole*, derimod, betyder bare at tage det roligt eller gå langsomt.

Tillæg

Personlige pronominer					
	Ental / flertal	Nominativ	Subjekt	Objekt	Efterstillet possessiv
jeg	ental	<i>mimi</i>	<i>ni-</i>	<i>-ni-</i>	<i>yangu</i>
du	ental	<i>wewe</i>	<i>u-</i>	<i>-ku-</i>	<i>yako</i>
han/hun/det	ental	<i>yeye</i>	<i>a-</i>	<i>-m(w)-</i>	<i>yake</i>
vi	flertal	<i>sisi</i>	<i>tu-</i>	<i>-tu-</i>	<i>yetu</i>
I	flertal	<i>ninyi</i>	<i>m-</i>	<i>-wa-</i>	<i>yenu</i>
de	flertal	<i>wao</i>	<i>wa-</i>	<i>-wa-</i>	<i>yao</i>

Tabel 1. Personlige pronominer (stedord)

Tidsmarkører	
Tid	Tidsmarkør
nutid	<i>-na</i>
datid	<i>-li</i>
fremtid	<i>-ta</i>
førnutid	<i>-me</i>

Tabel 2. Ofte brugte tidsmarkører (tidstegn)

Spørgeord	
Hvad?	<i>Nini?</i>
Hvem?	<i>Nani?</i>
Hvor?	<i>Wapi?</i>
Hvor er du?	<i>Uko wapi?</i>
Hvornår?	<i>Lini?</i>
Hvad tid?	<i>Saa ngapi?*</i>
Hvorfor?	<i>Kwa nini?</i>
Hvordan?	<i>Vipi / kwa namna gani?</i>
Hvor mange?	<i>Ngapi?</i>

Tabel 3. Spørgeord

*Brug denne form, når du spørger om et bestemt tidspunkt eller en begivenhed på samme dag, i stedet for ordet "lini" (hvornår).

Vidste du, at man på swahili har sit eget system til at fortælle tiden? Grundlæggende starter uret på swahili ved solopgang, går tolv timer indtil solnedgang, og derefter yderligere tolv timer indtil næste solopgang. Og fordi landet ligger tæt på ækvator, starter uret altså kl. 6 om morgenen (time nul). Og dermed bliver kl. 7 *saa 1*, kl. 8 *saa 2*, og så videre. Perioden på dagen angives samtidig ved at sige *asubuhi* (om morgenen), *mchana* (midt på dagen), *jioni* (eftermiddag/aften), *usiku* (nat) eller *alfajiri* (tidlige morgentimer).

Det kan selvfølgelig føre til sjove misforståelser, hvor folk bogstaveligt oversætter tiden til engelsk (eller omvendt) og siger, at de vil mødes kl. 3, når de faktisk mener kl. 9 om morgenen!

Tal					
1	moja	11	kumi na moja	100	mia (moja)
2	mbili	20	ishirini	500	mia tano
3	tatu	30	thelathini	1000	elfu (moja)
4	nne	40	arobaini	2024	elfu mbili na ishirini na nne
5	tano	50	hamsini	35,000	elfu thelathini na tano
6	sita	60	sitini	100,000	laki moja
7	saba	70	sabini	680,000	laki sita na thelathini
8	nane	80	themanini	1,000,000	milioni moja
9	tisa	90	tisini	0,5	nusu
10	kumi	99	tisini na tisa	250,000	laki mbili na nusu

Tabel 4. Tal

Snak om spændende situationer under din rejse	
Er det svært at bære så mange ting på hovedet?	<i>Je, ni ngumu kubeba vitu vingi kichwani?</i>
Må jeg prøve at bære denne spand på hovedet?	<i>Naomba kujaribu kubeba maji kichwani?</i>
Jeg vidste ikke, at man kunne transportere en seng på en motorcykel.	<i>Sijajua kwamba kitanda inasafirishwa kwenye pikipiki.</i>
De bjerge er så smukke.	<i>Milima hiyo zinapendeza sana!</i>
Landskabet er fascinerende!	<i>Mandhari inavutia sana!</i>
Jeg elsker løver / giraffer / elefanter!	<i>Nawapenda sana simba/ twiga/ tembo!</i>
Jeg er overrasket over, at man kan sidde på en motorcykel med 5 personer.	<i>Nashangaa kwamba watu watano wanapanda pikipiki moja.</i>

Tabel 5. Snak om de spændende situationer, du ser

Swahili sang

På din indkvartering kan det ske, at personalet synger en sang for dig, når du ankommer eller tager afsted. En populær sang er den her nedenfor, en oprindelig swahili sang – lær ordene udenad og syng med!

Swahili lyrics

*Jambo
Jambo bwana
Habari gani?
Mzuri sana
Wageni
Mwakarebishwa
Tanzania/ Kenya/ Uganda yetu
Hakuna matata*

Tutembea pole pole - hakuna matata

Tunywe maji mengi - hakuna matata

Dansk oversættelse

Hej
Hej Hr.
Hvordan har du det
Rigtig godt
Besøgende
I er velkomne
i vores Tanzania/Kenya/Uganda
Det er ikke noget problem

Lad os gå langsomt – det er ikke noget problem
Lad os drikke masser af vand – det er ikke
noget problem

